

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/38/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6821201886
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6821201886.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, v spore žalobkyne P. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XX, XXX XX O. N., zastúpená advokátom JUDr. Róbertom Lakatošom, so sídlom Daxnerova č. 5, 979 01 Rimavská Sobota, proti žalovanej M. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XX, XXX XX F., o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Revúca č. k. 8C/30/2021-57 z 25. marca 2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v II. výroku, ktorým žiadnej zo strán sporu súd prvej inštancie nárok na náhradu trov konania nepriznal, potvrdzuje.

II. Žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie na návrh žalobkyne zrušil podielové spoluvlastníctvo strán sporu k nehnuteľnostiam vedeným Okresným úradom Revúca, katastrálnym odborom na LV č. XX pre okres Q., obec F., katastrálne územie F. ako pozemky parcely registra „C“ parcelného čísla XX zastavaná plocha a nádvorie o výmere XXX m², parcela č. XX záhrada o výmere XXX m² a k stavbe rodinného domu súpisného čísla XX nachádzajúcej sa v obci F. na L. parcele č. XX a keď žiadna zo strán nemala záujem o nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, zrušené podielové spoluvlastníctvo podľa § 142 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník vyporiadal predajom veci a rozdelením výťažku medzi podielových spoluvlastníkov podľa výšky ich spoluvlastníckych podielov. Žalobkyňa navrhovala prikázať nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalovanej s uložením jej povinnosti vyplatiť žalobkyni na vyporiadanie podielového spoluvlastníctva 13 100,- €. Nehnuteľnosti nie sú reálne deliteľné, dôvody hodné osobitného zreteľa pre nezrušenie a nevyporiadanie spoluvlastníctva prikázaním veci za náhradu alebo predajom veci a rozdelením výťažku súd prvej inštancie nezistil.

1.1 Rozhodnutie o trovách konania podľa § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“) odôvodnil súd prvej inštancie tým, že podielové spoluvlastníctvo síce na návrh žalobkyne zrušené bolo, ale spoluvlastníctvo bolo vyporiadané iným ako žalobkyňou navrhovaným spôsobom. Táto okolnosť odôvodňuje, aby každá zo strán sporu znášala svoje trovy konania.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie len v časti výroku II. o nepriznaní nároku na náhradu trov konania žiadnej zo strán sporu podala odvolanie žalobkyňa. Za nesporné označila, že súd prvej inštancie vyporiadal podielové spoluvlastníctvo strán sporu spôsobom, ktorý navrhla žalovaná, avšak súd prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania mal prihliadnuť aj na to, že takýto návrh predniesol splnomocnenec žalovanej až na pojednávaní dňa 25.03.2022, hoci žalobkyňa ešte pred podaním žaloby urobila pokus o mimosúdne riešenie veci. Listom z 1. februára 2021 navrhla žalovanej uzavretie dohody o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, pričom vychádzala zo skutočností, že nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve strán sporu sú už dlhodobo v užívaní rodinných príslušníkov žalovanej. Žalovaná na tento list žiadnym spôsobom nereagovala. Ak by už v tomto období navrhla

spoločný odpredaj nehnuteľností, žalobkyňa by s navrhovaným riešením bola súhlasila. Nečinnosť žalovanej viedla žalobkyňu k podaniu žaloby na súd. Žalovaná však zostala aj v súdnom konaní o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva pasívna napriek tomu, že ju súd prvej inštancie podľa § 167 ods. 2 C. s. p. vyzval na vyjadrenie k žalobe. Aj v štádiu vyjadrenia k žalobe sa mohla vec riešiť mimosúdne. O tom, že sa žalovaná nemá záujem stať vlastníčkou nehnuteľností dozvedela žalobkyňa až na súdnom pojednávaní. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania nedôvodne uprednostnil až na pojednávaní vo veci splnomocnencom žalovanej prednesený iný spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva a v dostatočnej miere nezohľadnil, že žalovaná v súlade s § 153 ods. 1, 2 C. s. p. neuplatnila prostriedky procesnej obrany včas. Žalovaná teda jednoznačne nekonala starostlivo so zreteľom na hospodárnosť konania a zapríčinila, že vo veci musel rozhodnúť súd. Naplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) C. s. p. o nesprávnom právnom posúdení veci je podľa názoru žalobkyne naplnené. Žalobkyňa navrhuje, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti a priznaný nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie aj pred súdom odvolacím.

3. Vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne žalovaná poprela, že nereagovaním na predžalobnú výzvu a nevyjadrením sa k žalobe spôsobilá, že o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva musel rozhodnúť súd. Na pojednávaní dňa 25.03.2022 jej splnomocnenec predniesol „tento návrh, vzhľadom na čo strany sporu dostali čas sa mimo pojednávanej miestnosti dohodnúť na ďalšom postupe. Žalobkyňa po návrate do pojednávacej miestnosti nesúhlasila a vyslovene naďalej žiadala súd, aby rozhodol v zmysle jej žalobného návrhu (napriek tomu, že musela vedieť, že za daných okolností súd nemá inú možnosť než rozhodnúť ako rozhodol, ktorým chcela zaviazat' mňa na zaplatenie enormne premrštenej čiastky, ktorú žiadala ako primeranú náhradu“. Samotné začatie súdneho konania nemôže byť samo o sebe dôvodom na založenie kohokoľvek povinnosti znášať jeho trovy. Ustanovenia § 256 ods. 1, 2 C. s. p. pojednávajú vždy o procesne zavinených trovách konania, teda také, ktoré vznikajú až v konaní. Zodpovednosť za akékoľvek trovy konania z dôvodu nevyjadrenia sa strany sporu k žalobe by musela byť výslovne zakotvená v C. s. p. (čo nie je). Nie je možné uvažovať o úspechu žalobkyne v spore, ak žalobu o výške nároku na primeranú náhradu podľa § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka zakladala na odbornom posudku namiesto znaleckého posudku. Odvolanie žalobkyne považuje žalovaná za nedôvodné a navrhuje potvrdiť rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne.

4. Krajský súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalobkyne podľa § 34 C. s. p. po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania z dôvodu, že zákonné podmienky pre jeho nariadenie podľa § 385 ods. 1 C. s. p. splnené neboli iba v rozsahu odvolania žalobkyne a v súlade s § 379 C. s. p. s ohľadom na uplatnený odvolací dôvod, ktorým je podľa § 380 ods. 1 C. s. p. odvolací súd viazaný prijal záver, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné, rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti o trovách konania je vecne správne a je potrebné ho podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. potvrdiť.

5. Konanie o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva je špecifickým konaním, ktoré môže začať na návrh ktoréhokoľvek spoluvlastníka (budúcej strany sporu) a každý z podielových spoluvlastníkov má súčasne procesnú pozíciu žalobcu a žalovaného bez ohľadu na to, kto žalobu podal. Nejde o klasické sporové konanie, v ktorom by jedna z proti sebe stojacich strán musela vyhrať a druhá prehrať spor. V konaní o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva (či bezpodielového spoluvlastníctva manželov) má podstatný význam skutočnosť, že sa jedná o tzv. konanie iudicium duplex. V týchto konaniach pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania nie je možné aplikovať zásadu úspechu vo veci. Za spravodlivé je potrebné spravidla považovať, aby každá zo strán sporu znášala svoje trovy konania a nebola povinná hradiť trovy konania protistrane, ak neexistujú preto dôvody hodné osobitného zreteľa (podľa nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3202/2020 z 02.11.2021).

5.1 I keď do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nepatria rozhodnutia ústavného súdu, krajských súdov Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Českej republiky ani Európskeho súdu pre ľudské práva (podľa uznesenia NS SR z 25. novembra 2020 sp. zn. 7Cdo/265/2019), keď podľa judikátu R 71/2018 do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ patria predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR a tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu alebo dokonca aj v jednotlivom dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutie najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, je podľa názoru odvolacieho súdu možné sa pri rozhodovaní o trovách konania v spore

o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva inšpirovať aj rozhodnutiami Najvyššieho či Ústavného súdu Českej republiky z dôvodu totožnej právnej úpravy v minulosti v § 142 Občianskeho zákonníka a § 142 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, ak nie je v rozpore s judikatúrou najvyšších súdnych autorít Slovenskej republiky.

5.2 Spor o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva považuje aj judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky za konanie, v ktorom majú účastníci na oboch stranách tak postavenie žalobcu aj žalovaného (iudicium duplex), napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/52/2008 z 29.04.2009 uverejnené v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod publikačným číslom 48/2010, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/8/2008 z 1. mája 2019, uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/218/2018 z 20. júna 2019, uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/23/2011 z 11. júla 2019 a iné. Z akého dôvodu by mala každá zo strán sporu v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva znášať svoje trovy konania a v akých prípadoch prichádza do úvahy rozhodnutie o trovách konania podľa úspechu strán v spore príliehavo vysvetlil Ústavný súd Českej republiky v náleze z 5. apríla 2022 sp. zn. IV. ÚS 404/2022 tak, že konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva pred súdom je charakteristické tým, že nemožno vychádzať zo zásady tzv. procesného úspechu vo veci, ale z toho, že žiaden z účastníkov neodchádza z konania s menšou hodnotou, než s ktorou do nej vstupoval. Preto je potrebné postupovať pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ak mal účastník vo veci úspech len čiastočne, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo). Ďalej dôvodil, že z hľadiska náhrady trov konania v spore o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je plný úspech vo veci daný len vtedy, ak súd návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva zamietne z dôvodov uvedených v Občianskom zákonníku, pretože v takom prípade je nemožné posudzovať úspech v spore. Procesný úspech účastníka však nie je možné odvodzovať od výsledku spôsobu vyporiadania spoluvlastníctva. Až vo fáze rozhodovania o vyporiadaní zrušeného podielového spoluvlastníctva sa totiž naplno prejaví povaha konania iudicium duplex, ktorého špecifiká nezodpovedajú charakteristickým znakom civilného sporu v režime Občianskeho súdneho poriadku. Vzhľadom na to, že súd nie je viazaný návrhom žalobcu pokiaľ ide o konkrétny spôsob vyporiadania spoluvlastníctva, ale je viazaný postupnosťou spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva podľa Občianskeho zákonníka, nie je logické odvíjať procesný úspech vo veci od toho, čo bolo medzi účastníkmi sporné, na aké otázky vykonával súd dokazovanie. Navyše žiadna z procesných strán výsledkom sporu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva po finančnej stránke nestráca. Obe strany odchádzajú zo súdu s rovnakou majetkovou hodnotou (k okamžiku rozhodnutia vo veci), s ktorou do nej vstúpili. Ak účastníci nemôžu svojimi procesnými návrhmi ovplyvniť výsledok sporu, nemožno pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzať zo zásady procesného úspechu. Žiadnej zo strán sporu nemožno pripočítvať na ľarchu, že odmieta určitý spôsob vyporiadania spoluvlastníctva, či už z objektívnych alebo subjektívnych dôvodov, pretože to vyplýva z jeho ústavne zaručeného práva podľa článku 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd. Výnimku zo všeobecnej aplikácie ustanovenia § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku na konania typu iudicium duplex by mali tvoriť prípady, keď sa podielový spoluvlastník chová obštrukčne, ako účastník konania sa nezaujíma o konštruktívne vyriešenie veci alebo ide o šikanóznny výkon práva. V takom prípade však musí presvedčivo vysvetliť, prečo v konkrétnom prípade rozhodol o uložení povinnosti účastníkovi konania zaplatiť druhému účastníkovi konania náhradu trov konania.

6. Konanie, v ktorom rozhodol súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom tak, že žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania nepriznal nie je výnimočným konaním o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, kde by sa žalovaná chovala spôsobom odôvodňujúcim (v zmysle nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 404/2020) uloženie povinnosti žalovanej nahradiť trovy konania žalobkyni. Za takýto dôvod nie je možné považovať ani chýbajúcu odpoveď žalovanej na predžalobnú výzvu žalobkyne, či vyjadrenie vo veci samej, keď žalobkyňa obhajovala iba ňou navrhnutý spôsob vyporiadania zrušeného podielového spoluvlastníctva prikázať vec do výlučného vlastníctva žalovanej a výplaty podielu žalobkyne. Zo zápisnice o pojednávaní a zvukovej nahrávky pojednávania, ktorú si odvolací súd vypočul vyplýva, že splnomocnený zástupca žalovanej žiadal súd o poskytnutie 30 dňovej lehoty na mimosúdnu dohodu strán sporu a práve žalobkyňa trvala na tom, aby sa vec v ten deň prejednála a nesúhlasila s poskytnutím ďalšej lehoty na mimosúdnu dohodu s odôvodnením, že žalovanej neverí. Splnomocnený zástupca žalovanej vyjadril jasný postoj žalovanej na pojednávaní, že nehnuteľnosti nemieni nadobudnúť do svojho výlučného vlastníctva, z čoho bolo zrejmé, že súd musí podľa § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka zvoliť tretí spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva

nariadiť predaj nehnuteľností s rozdelením výťažku medzi podielových spoluvlastníkov. Ak súd žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva prejednal, nie je možné hovoriť o procesnom úspechu ktorejkoľvek strán sporu. Správne súd prvej inštancie na rozhodnutie o trovách konania aplikoval ustanovenie § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

7. V odvolacom konaní, kde sa posudzuje dôvodnosť podaného opravného prostriedku, by vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania žalovanej voči žalobkyni podľa § 255 ods. 1 C. s. p. Žalovanej podľa obsahu spisu v odvolacom konaní trovy nevznikli. Ak podľa obsahu spisu strane v konaní žiadne trovy nevznikli, je v súlade s článkom 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku zakotvujúcim procesnú ekonomiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej náhrada trov konania nepriznáva (podľa uznesenia NS SR sp. zn. 7Cdo/14/2018 z 28. februára 2018 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. 72/2018).

8. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C. s. p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C. s. p.); žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 C. s. p. a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).